

Besluit van de inspecteur-generaal van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 15 juni 2023, nr. NVWA/2020/3789, tot vaststelling van het Specifiek interventiebeleid dierenwelzijn (IB02-SPEC 02, versie 07)

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

Gelet op artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht, artikel 8.1 van de Wet dieren, artikel 6, zevende lid, van het Besluit mandaat, volmacht en machtiging LNV 2019 en het Algemeen Interventie-beleid Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit;

Besluit vast te stellen de volgende beleidsregel:

1. Onderwerp

Het specifiek interventiebeleid dierenwelzijn beschrijft, binnen de kaders van het algemeen interventie-beleid, de klasseindeling en de interventies voor de beoordeling van specifieke overtredingen van de wetgeving in het domein dier. Dit domein heeft betrekking op dierenwelzijn van bedrijfsmatig gehouden dieren (primair bedrijf), hobbymatig gehouden dieren en wilde dieren. Dit specifiek interventiebeleid is niet van toepassing op dieren op het slachthuis, tijdens vervoer en proefdieren. Op andere overtredingen met betrekking tot dierenwelzijn anders dan in dit document of een ander specifiek interventiebeleid beschreven, blijft het Algemeen Interventiebeleid NVWA van toepassing.

Overtredingen die door de inspecteur/toezichthouder worden waargenomen en die niet in dit IB02-SPEC 02 zijn opgenomen, worden voorgelegd aan de Afdeling Expertise van de Directie Handhaven, teneinde een klasseindeling en een interventie te bepalen.

2. Definities en wettelijke basis

Hieronder is een aantal specifieke definities opgenomen in aanvulling op de definities en begrippen uit het algemeen interventiebeleid.

2.1 Definities en afkortingen

Inspectie

Elke vorm van controle door een inspecteur van de NVWA om na te gaan of de wet- en regelgeving inzake dierenwelzijn wordt nageleefd. De inspecteur kan, als dit de efficiency van de uit te voeren inspectie ten goede komt, er voor kiezen om deze van te voren aan te kondigen. Dit laat onverlet dat de inspecteur ook zonder aankondiging een inspectie kan uitvoeren.

Herinspectie

Een inspectie (eventueel op afstand) ingesteld door een inspecteur van de NVWA die volgt op een eerder ingestelde inspectie, waarbij een overtreding is geconstateerd en naar aanleiding waarvan het noodzakelijk wordt geacht om na de tijdens de eerdere inspectie aangegeven termijn na te gaan of afdoende corrigerende maatregelen zijn genomen om de overtreding op te heffen en nieuwe overtredingen te voorkomen.

2.2. Wettelijke basis

De wettelijke basis van het specifiek interventiebeleid is:

- De Wet dieren
- Wet op de economische delicten
- Het Besluit houders van dieren (Besluit)
- De Regeling houders van dieren (Regeling)
- Het Besluit handhaving en overige zaken Wet dieren
- De Regeling handhaving en overige zaken Wet dieren

3. Werkwijze

3.1 Het bepalen van de ernst van de overtreding

Overtredingen worden ingedeeld naar de klassen zoals gedefinieerd in het algemeen interventiebeleid. Bij het beoordelen van de ernst van de overtreding wordt rekening gehouden met het risico op de aantasting van het dierenwelzijn, de herstelbaarheid daarvan en of er sprake is van calculerend en/of bewust risiconemend gedrag.

Aard en ernst van de overtreding:

→ Gering feit (D), gering risico op aantasting dierenwelzijn of diergezondheid, of geringe ondermijning van het systeem. Er zijn in de bijlage een aantal feiten benoemd die onder deze categorie vallen. Hier kan van afgeweken worden.

Overtreding (C)/ ernstige overtreding (B)

Bij de meeste overtredingen bepalen de omstandigheden van het geval of de niet naleving wordt aangemerkt als overtreding (C) of ernstige overtreding (B). De volgende factoren spelen hierbij een rol:

→ Is het een incidentele en lichtere overtreding, bijvoorbeeld betreft het slechts enkele dieren en/of is het een kleine afwijking van de wettelijke norm (bijv. voorgeschreven staloppervlakte)? Waar de overtreding de registratie van gegevens betreft: is het een fout of onvolledigheid? Een waarneming op dat moment, eenmalig voorkomend, geen structurele overtreding, wordt gezien als incidenteel.

→ Is er (risico op) ernstige aantasting dierenwelzijn, bijvoorbeeld betreft het meer dan enkele dieren en/of is de afwijking ten opzichte van de wettelijke norm (bijv. voorgeschreven staloppervlakte) meer dan klein? Een situatie waarin het aannemelijk is dat er geen sprake is van een eenmalige of kortstondige overtreding wordt gezien als structureel. De overtreder past de aangetroffen werkwijze bijvoorbeeld toe in de standaard bedrijfsvoering of handelt 'vaker' op dezelfde wijze. Waar de overtreding registratie van gegevens betreft: is er helemaal geen registratie of vele fouten en/of onvolledigheden?

Afwijken specifiek interventiebeleid

In bepaalde situaties kan het als noodzakelijk gezien worden om af te wijken van dit specifiek interventiebeleid. De inspecteur kan, als de omstandigheden daartoe aanleiding geven en in overleg met het Hoofd Afdeling Dier van de Directie inspectie, gemotiveerd afwijken van het interventiebeleid.

Eerdere overtredingen

→ Zijn er eerder overtredingen vastgesteld van dezelfde aard? In dat geval kan ook bij het aantreffen van overtredingen van lichte en incidentele aard door de inspecteur besloten worden tot een sanctionerende interventie.

→ Zijn er eerder overtredingen van soortgelijke¹ aard vastgesteld? In dat geval kan ook bij het aantreffen van overtredingen van lichte en incidentele aard door de inspecteur besloten worden tot een sanctionerende interventie.

In de bijlage van dit document zijn de bepalingen van de geldende wetgeving ingedeeld in een overtredingsklasse met bijbehorende interventie(s).

3.2 Het bepalen van interventies bij een overtreding

Sanctionerende interventie

Overtredingen van de Wet dieren worden doorgaans bestuurlijk beboet. Indien de ernst van de overtreding of de omstandigheden waaronder deze is begaan daartoe aanleiding geven, legt de NVWA deze aan het Openbaar Ministerie voor. Dit volgt uit artikel 8.10, eerste lid, van de Wet dieren. Het Openbaar Ministerie beslist of het overgaat tot strafrechtelijke afdoening. Afgezien van de in artikel 8.11, eerste lid, genoemde overtredingen is strafrechtelijke afdoening niet voorbehouden aan een vooraf aan te geven overtreding van een bepaald voorschrift, maar kan in beginsel bij alle overtredingen van de bij of krachtens de Wet dieren gestelde voorschriften noodzakelijk zijn.

De kolommen 'interventies' en 'follow-up na overtreding; interventies bij herhaalde overtreding' in de bijlage van dit document vermelden uitsluitend de bestuurlijke boete als sanctionerende interventie

¹ Bijvoorbeeld: huisvestingsbepalingen kunnen als soortgelijk gezien worden.

die doorgaans wordt toegepast. Dit laat onverlet dat, als een overtreding zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk kan worden afgedaan, op grond van de specifieke feiten en omstandigheden kan worden besloten om in plaats van een bestuurlijke boete een proces verbaal op te maken ten behoeve van strafrechtelijke afdoening. Op voorhand is niet in de bijlage van dit document aan te geven wanneer wordt overgegaan tot een strafrechtelijke sanctionerende interventie. Daarom vormt deze paragraaf een aanvulling op bovengenoemde kolommen in de bijlage.

In alle gevallen geldt overigens dat een strafrechtelijke sanctionerende interventie (een proces verbaal) te allen tijde kan worden gecombineerd met een bestuursrechtelijke corrigerende interventie (een herstelmaatregel).

Corrigerende interventie

Corrigerende interventies kunnen naast, of in uitzonderlijke situaties in plaats van, sanctionerende interventies worden ingezet. Dat kan nuttig zijn zodra blijkt dat sanctionerende interventies (alleen) onvoldoende leiden tot naleving van de regelgeving. Voor welke corrigerende interventie gekozen wordt verschilt van geval tot geval. Voorbeelden hiervan zijn een last onder dwangsom, een verbod tot het verrichten van bepaalde activiteiten of het ingrijpen in het bedrijfsproces.

Corrigerende interventies hebben als doel te bevorderen dat de overtreder zijn bedrijfsprocessen blijvend beheerst zodat bestaande overtredingen worden beëindigd en nieuwe worden voorkomen. Een corrigerende interventie moet proportioneel zijn, toegesneden op de specifieke situatie van de overtreder. Een corrigerende interventie mag niet ingrijpender voor de overtreder zijn dan strikt noodzakelijk om de overtreding te beëindigen of herhaling ervan te voorkomen. Overgaan tot ingrijpender corrigerende interventies kan indien kan worden gemotiveerd waarom een minder ingrijpende corrigerende interventie onvoldoende effect heeft gehad of zal hebben.

Specifieke corrigerende interventie

Als een of meer overtredingen worden geconstateerd die in ernst, aantal en tijdsbestek een corrigerende interventie rechtvaardigen wordt eerst met een specifieke corrigerende interventie in het bedrijfsproces ingegrepen. Dit ingrijpen kan betrekking hebben op:

- a. beëindiging van een overtreding of
- b. voorkoming van nieuwe overtredingen.

Aan een specifieke corrigerende interventie kan bijvoorbeeld een last onder dwangsom of last onder bestuursdwang worden verbonden. Als opnieuw overtredingen worden geconstateerd wordt opnieuw een corrigerende interventie ingezet als ernst, aantal en tijdsbestek van de overtreding(en) dit rechtvaardigt. Zo nodig met een ingrijpendere maatregel of een hogere dwangsom

Generieke corrigerende interventie

Mocht de overtreder ondanks een of meer specifieke corrigerende interventies nieuwe overtredingen blijven begaan die in ernst, aantal en tijdsbestek ingrijpen rechtvaardigen kan worden opgeschaald naar een generieke corrigerende interventie. Dat is een interventie die naar zijn aard grotere gevolgen heeft voor de integrale bedrijfsvoering dan de eerdere specifieke corrigerende interventie(s). Hiertoe kan ook meteen worden overgegaan als er weliswaar nog geen (herhaalde) specifieke corrigerende interventie is opgelegd, maar er op voorhand aanwijzingen zijn dat deze onvoldoende tot naleving zullen leiden.

Bij het bepalen van nut en noodzaak van een generieke interventie wordt integraal bekeken in hoeverre de overtreder ook andere wettelijke eisen naleeft waarop de NVWA toezicht houdt.

3.3 Herhaalde overtreding en verscherpt toezicht

Herhaalde overtreding

Er is sprake van een herhaalde overtreding wanneer tijdens een (her)inspectie opnieuw een overtreding van de regelgeving met betrekking tot dierenwelzijn wordt vastgesteld, waarvoor tegen de overtreder in de daaraan voorafgaande periode van drie jaar reeds een interventie werd toegepast.

Stapelings

Tijdens een (her)inspectie kunnen meerdere overtredingen van verschillende wettelijke voorschriften en van verschillende overtredingsklassen binnen het domein dierenwelzijn geconstateerd worden. Voor het handelen in dergelijke situaties zie 2.3 van het algemeen interventiebeleid. Ten aanzien van het stapelen van overtredingen geldt, bij het opleggen van de bestuurlijke boete, dat er wordt uitgegaan van maximaal vijf overtredingen per overtreder, per controlemoment.

Herinspectie

Na het constateren van een overtreding klasse B of C kan een opvolgende inspectie worden uitgevoerd om na te gaan of gemaakte afspraken over het opheffen van de overtreding zijn nagekomen. De kosten van aanvullende officiële controles, zoals bijvoorbeeld herinspecties in het kader van toezicht op dierenwelzijn, worden in rekening gebracht bij de houder van de dieren (retributie). Zie hiervoor verder: <https://www.nvwa.nl/over-de-nvwa/hoe-de-nvwa-werkt/tarieven-nvwa/normeringskader-tarieven-nvwa/kosten-aanvullende-officiële-controles-voor-veehouders>

Verscherpt toezicht

Als bij meerdere opeenvolgende (her)inspecties blijkt dat overtredingen zich blijven voordoen, kan de NVWA besluiten verscherpt toezicht in te stellen. Dit wordt ook aan de overtreder medegedeeld. Verscherpt toezicht houdt in dat de NVWA vaker inspecteert en, indien zij overtredingen constateert, naast een sanctionerende interventie ook corrigerende interventies kan opleggen die passend zijn om de geconstateerde overtreding(en) te beëindigen of herhaling ervan te voorkomen. Per overtreder wordt een maatwerkplan opgesteld. Na afloop van een van tevoren vastgestelde periode wordt geëvalueerd of voortzetting van het verscherpt toezicht wenselijk is. Ook dit wordt gecommuniceerd met de overtreder.

3.4 Internettoezicht

Op internet worden op handelssites (digitale platforms) geregeld advertenties geplaatst met verboden content. De NVWA kan in die gevallen gegevens bij zowel de aanbieder als de beheerder van de handelssite vorderen op basis van de Algemene wet bestuursrecht. Beheerders van handelssites kunnen de NVWA alternatieven bieden om te interveniëren, zoals het verwijderen van advertenties. In dergelijke gevallen kan de NVWA volstaan met nalevingshulp aan de aanbieder bijvoorbeeld vlak nadat de advertentie is verwijderd. Is er sprake van herhaling dan kunnen alsnog gegevens worden gevorderd en kan worden opgeschaald in de handhaving.

3.5 Melding klachtambtenaar Veterinair Tuchtcollege

In het geval personen die zijn toegelaten tot het beroepsmatig verrichten van diergeneeskundige handelingen tekort schieten in de zorgplicht richting dieren, kan er een melding worden gedaan bij de klachtambtenaar ten behoeve van het Veterinair Tuchtcollege. Dit gelet op artikel 4.2 van de Wet dieren. Dit kan naast een bestuurlijke of strafrechtelijke interventie plaats vinden. Personen die hier onder vallen zijn bijvoorbeeld dierenartsen, paraveterinair en dierverloskundigen.

4. Arbo, milieu en veiligheid

Niet van toepassing

5. Vervanging

Deze beleidsregel vervangt het op 1 november 2022 vastgestelde Specifiek interventiebeleid dierenwelzijn (IB02-SPEC 02, versie 06). Ten opzichte van versie 06 is de nieuwe wet- en regelgeving omtrent het alarmsysteem in stallen toegevoegd aan de bijlage. Ook zijn hiervoor een aantal bestaande regels tekstueel aangevuld.

Citeertitel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als 'Specifiek interventiebeleid NVWA dierenwelzijn (IB02-SPEC 02, versie 07)'.

Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking met ingang van 1 juli 2023

Bijlage

De bijlage van dit specifieke interventiebeleid is in te zien via de webpagina [nvwa.nl/interventiebeleid](https://www.nvwa.nl/interventiebeleid) van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Deze beleidsregel wordt in de Staatscourant geplaatst.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze:*

G.C.J.M. Bakker

inspecteur-generaal van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit